

Юлія Гунько, Вікторія Куковська
(Чернівці)

ВИКОРИСТАННЯ ОСВІТНЬО-ТЕХНОЛОГІЧНОЇ ПЛАТФОРМИ EDMODO ЯК ЗАСОБУ ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ГРАМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ СТАРШИХ КЛАСІВ

Статтю присвячено дослідженню іношомовної граматичної компетентності у старшій школі. У статті розглянуто поняття «компетентність», охарактеризовано основні складові та компоненти іношомовної граматичної компетентності, розглянуто поняття «змішане навчання» та роль інформаційно-комунікаційних технологій при вивченні англійської мови на уроках. Особлива увага надається освітньо-технологічній платформі Edmodo як ефективному засобу для формування іношомовної граматичної компетентності у старшокласників.

Ключові слова: компетентність, іношомовна граматична компетентність, змішане навчання, інформаційно-комунікаційні технології, Edmodo.

Использование образовательно-технологической платформы Edmodo как средства формирования иноязычной грамматической компетентности учеников старших классов.

Статья посвящена исследованию иноязычной грамматической компетенции в старшей школе. В статье рассмотрено понятие «компетентность», охарактеризованы основные составляющие и компоненты иноязычной грамматической компетенции, рассмотрено понятие «смешанное обучение» и роль информационно-коммуникационных технологий при изучении английского языка на уроках. Особое внимание уделяется образовательно-технологической платформе Edmodo как эффективному средству для формирования иноязычной грамматической компетенции у старшеклассников.

Ключевые слова: компетентность, иноязычная

грамматическая компетентность, смешанное обучение, информационно-коммуникационные технологии, Edmodo.

The use of educational technology platform Edmodo as the way of developing foreign grammar competence of high school students.

The article is devoted to the study of foreign language grammatical competence in high school. The article describes the concept of “competence”, the main components and components of foreign grammatical competence, the concept of “blended learning” and the role of information and communication technologies during English lessons. Particular attention is given to the Edmodo educational and technological platform as the effective tool for the formation of foreign language grammatical competence in high school students.

Blended learning and its definition have been studied in this article. The options of blended learning for facilitating homework and for providing “at home” or “outside-the-lesson” support for students have been explored. The area of the focus is Edmodo itself. Reasons for choosing it as a platform for assigning and facilitating homework have been suggested. Moreover, a description of how it functions has been provided along with reasons for providing benefits to the students that would deal with the problems of “traditional” homework. Those benefits are expected to fulfil the needs of high school students, enhance their motivation, and improve rapport between a teacher and students. Motivation and its connection to homework has been covered in the following article. The impact of homework on students’ motivation for learning and vice versa, and whether students need motivation in order to complete their homework have been examined.

Keywords: *competence, foreign language grammar competence, blended learning, information and communication technologies, Edmodo.*

В умовах глобалізації та стрімкого науково-технічного прогресу система освіти стикається із значними викликами, що спричиняє зміни змісту освіти для відповідності вимогам сучасного ринку праці. Згідно новітніх світових тенденцій відбуваються зміни пріоритетів навчання та перехід до компетентнісної моделі освіти, яка діє близько 20 років у США, Канаді, країнах ЄС,

Новій Зеландії та ін. У методології викладання іноземної мови, розвиток компетентності учнів став поштовхом до впровадження використання інформаційно-комунікативних технологій (далі ІКТ) для задоволення їхніх потреб у вивченні мови, чим зумовлена актуальність даної роботи.

Формування іншомовної компетентності було предметом вивчення багатьох науковців, а саме О. Вовк [1] розглядала граматичну компетентність у вчителів, Л. Карпова [2] та І. Черней [9] досліджували *іншомовну граматичну компетентність (далі ІГК)* у вищих навчальних закладах, С. Ніколаєва [5] цікавилася методикою навчання ІГК, П. Валіант [15], Г. Черіденко [8], А. Стрюк [6] та інші досліджували розвиток ІКТ та процес змішаного навчання були, проте питання використання Edmodo як засобу для формування граматичної компетентності у старшій школі не було висвітлено достатньо

Мета нашого дослідження полягає у визначенні ефективності освітньо-технологічної платформи Edmodo, як засобу для розвитку іншомовної граматичної компетентності у старшій школі.

В 2016 році Міністерство освіти й науки України винесло на обговорення концепцію Нової української школи, як складову до входження України в Європейське освітнє середовище. Саме це стало поштовхом для впровадження в систему освіти компетентнісного підходу. Як результат, було запропоновано ключові компетентності, які є необхідним складником для формування школяра як індивіда та його інтегрування в сучасне суспільство, а саме: : спілкування державною і рідною (у разі відмінності) мовами, спілкування іноземними мовами, математична грамотність, компетентності в природничих науках і технологіях, інформаційно-цифрова компетентність, уміння вчитися впродовж життя, соціальні та громадянські компетентності, підприємливість, загальнокультурна грамотність, екологічна грамотність і здорове життя.

Розглянемо детальніше поняття компетентності. На думку А. Хуторського, «компетентність» — це процес здійснення професійної діяльності, виконання відповідних завдань та роботи, який включає в себе сукупність необхідних знань та навичок для здійснення певного виду діяльності [7, с. 58-64].

С. Шишов трактує дане поняття як «вміння мобілізувати в конкретній ситуації отримані знання та досвід, з урахуванням зовнішніх обставин; деяка загальна здатність людини, що базується на його знаннях, досвіді, цінностях і здібностях та яка не зводиться ні до конкретних знань, ні до навичок, а проявляється як можливість встановлення зв'язку між знанням та ситуацією» [10, с. 61].

У нашому дослідженні ми дотримуємося визначення І. Зимньої, яка визначає компетентність як актуалізовану, інтегративну, таку, що базується на знаннях, інтелектуально й соціокультурно зумовлену особистісну якість, яка проявляється в діяльності, поведінці людини, у її взаємодії з іншими людьми під час вирішення різноманітних завдань [7].

Навчальна програма на основі компетентностей — це функціональний підхід до освіти, оскільки він підкреслює життєві навички та оцінює оволодіння ними, які необхідні для того, щоб людина працювала в певному суспільстві [13]. Не менш важливим є те, що навчальна програма, заснована на компетентності, націлена виробити в учнів здатність знати, вчитися, виконувати завдання, а також працювати з іншими людьми. Така зміна має педагогічні наслідки, оскільки навчальна програма на основі компетентностей вимагає зрушення від оцінки набору навчального змісту до оцінки кожного результату навчання. З цим погоджується Е. Вуд, який наполягає на тому, що для переходу до навчальної програми, заснованої на компетентності, а не на змісті, необхідні викладання та навчання, орієнтоване на студентів [17].

Традиційне викладання граматики часто вважається занадто теоретизованим і сухим, що призводить до зниження інтересу учнів до її вивчення. Як інтегрована мовна навичка, граMATика дозволяє нам бути постійно творчими з фіксованим набором ресурсів. Саме тому, на нашу думку, у процесі вивчення даного аспекту вчителі мови повинні коригувати свої методи навчання, впроваджуючи технології, щоб мотивувати та заохотити учнів спілкуватися та мислити критично та продуктивно.

У нашій статті граматичну компетентність трактуємо як «здатність до коректного граматичного оформлення власних усних і писемних висловлювань та розуміння граматичного

оформлення мовлення інших, де основними компонентами ІГК виступають: граматичні знання; граматичні навички; граматична усвідомленість» [5, с. 234].

Неможливо досконало оволодіти іноземною мовою без знання її граматичних структур. Системне знання граматичного аспекту мови, володіння граматичними категоріями, вміння адекватно використовувати граматичні явища в мовленнєвій діяльності забезпечують успішність побудови осмислених і зв'язних висловлювань, вирішення комунікативного завдання. І.Чернецька розуміє ІГК як здатність індивіда комунікативно доцільно і ситуативно адекватно користуватися іншомовними граматичними знаннями та навичками з метою реалізації власної мовленнєвої поведінки у процесі спілкування [9, с. 39].

Грамматичні навички характеризуються такими ознаками:

- Автоматизованість, тобто вирішення граматичних проблем шляхом «відчуття» відповідностей та розбіжностей між словами, фразами та структурами;

- Стійкість, тобто стабільне функціонування навички в умовах інтерференції з боку інших навичок;

- Гнучкість, тобто здатність переносу на нові ситуації та новий матеріал [9].

Для контролю рівня сформованості граматичних навичок Л. Карпова виділяє наступні чинники:

1. Діапазон (володіння достатнім набором мовних засобів, які використовуються у відповідних ситуаціях спілкування);
2. Точність (коректне використання граматичних форм і структур у ситуаціях спілкування);
3. Зв'язність (здатність складати зв'язні висловлювання і тексти) [2 с 121].

Останнім часом використання інформаційно-комунікаційних технологій поширилося по всьому світу. Багато викладачів використовують різноманітне прикладне програмне забезпечення у своїх аудиторіях, щоб проводити ефективні уроки та розвивати мовні навички учнів. На нашу думку, це є важливим аспектом у процесі формування ІГК, адже використання ІКТ може мотивувати учнів до вивчення іноземної мови і зробити цей процес цікавішим і ефективнішим водночас.

Інформаційні технології — вимога сьогодення, що дає можливість створити суспільство, що засноване на знаннях. Вони стрімко увірвалися в усі сфери нашого життя, стають такою ж реальністю, як телефонний зв'язок чи подорожування літаком і спрощують спілкування та співробітництво. Суспільство, яке дбає про своє майбутнє, має усвідомити колосальні можливості, принесені новими інформаційними технологіями та навчитися грамотно застосовувати їх насамперед в освіті. «Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, окрім всього іншого, є обов'язковою передумовою формування інформаційного суспільства у широкому розумінні», — зазначив Василь Кремень [3, с. 4].

Ефективність традиційного навчання за класно-урочною моделлю та те, чи потрібно студентам здобувати навички 21 століття, все ще залишається під питанням. Термін «змішане навчання» зародився у світі бізнес-тренінгів ще до того, як з'явився у вищій освіті. Аналіз наукових публікацій з досліджуваної проблематики дозволяє нам виділити такі його типові визначення. Змішане навчання — це метод, який поєднує в собі традиційне навчання «обличчям до обличчя» і деякі елементи дистанційного навчання [4]. Це — поєднання традиційних формальних засобів навчання – роботи в аудиторіях, вивчення теоретичного матеріалу – з неформальними, наприклад, з обговоренням за допомогою електронної пошти та Інтернет-конференцій [8]. Це – цілеспрямований процес здобування знань, умінь та навичок в умовах інтеграції аудиторної і позааудиторної навчальної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання [6, с. 29].

Однією з ранніх типологій, придатних для світу професійної підготовки, була представлена П. Валіатаном. Це розділило змішані моделі навчання на три типи:

- ті, які керуються майстерністю, тобто спрямовані на набуття конкретних знань та навичок, де викладач надає зворотній зв'язок та підтримку;
- ті, які орієнтуються на ставлення, спрямовані на розвиток нових підходів та моделей поведінки, де взаємодія однолітків

та групова робота є центральною;

- ті, що орієнтовані на компетенцію, спрямовані на освоєння прихованих/неявних знань, де учні повинні спостерігати за експертами на роботі [15].

Численні дослідження використання освітньо-технологічної платформ показали, що Edmodo виступає потужним інструментом онлайн-навчання, який може використовуватись у процесі змішаного навчання, і назвали його «Facebook for Education».

Edmodo — це безкоштовна освітньо-технологічна платформа, яка використовується для оптимізації процесу навчання та викладання і якою, за даними 2018 року, користуються понад 90 мільйонів людей по всьому світу. Її дизайнери Нік Борг та Джеф О'Харра усвідомили необхідність зміни шкільного середовища, щоб забезпечити зв'язок світу з 21 століттям. Це програма, розроблена в 2008 році з метою усунути розрив між тим, як учні живуть своїм життям, і тим, як вони навчаються в школі. Заснований у Сан-Матео, Каліфорнія, Edmodo надає школам безкоштовний доступ до сайту для підключення учнів, вчителів, батьків та адміністраторів у цифровому світі [12].

Аспектом, який робить цю соціальну мережу унікальною, є особливі функції, спеціально розроблені для освітніх цілей. У деяких навчальних сферах Edmodo використовують для створення вікторини, граматичних завдань, опитувань для підвищення рівня самостійності та впевненості учнів в собі, та заохочують їх практикувати свої знання з іноземних мов, а також їх правопис та граматику. Edmodo – це доказ того, що використання нових технологій може викликати прагнення учнів до вивчення нової мови. Впроваджуючи Edmodo, викладання англійської стає більш ефективним та актуальним для сучасних учнів, які озброєні технологіями [2, с. 83-98]. У традиційному класі центр уваги – вчитель, натомість перебуваючи на Edmodo вся увага спрямована на студентів.

К. Страуд відзначає ряд труднощів, які можуть виникнути під час використання Edmodo, таких як велика кількість часу, яку студентам потрібно провести перед комп'ютером, та ймовірність того, що вони використовують його як веб-сайт у соціальних мережах, більше, ніж як навчальний інструмент. Також можна

виділити інші проблеми, оскільки екрани невеликого розміру, трудомістке введення тексту та повільна швидкість з'єднання можуть розглядатись як негативні чинники [14, с. 581—596].

На сьогоднішній день було проведено низку досліджень, які описують використання освітньо-технологічної платформи Edmodo у процесі вивчення іноземної мови та в основному націлені на розвиток навичок у читанні і письмі.

В 2015 році, науковець Т. Ягчі визначив вплив Edmodo на процес вивчення іноземної мови, для вдосконалення навичок у читанні студентами 2 курсу університету. Результати дослідження показали, що використання даної платформи не тільки покращило їх навички у читанні, але й розвинуло навички у аудіюванні [18].

Чотири наступні дослідження розглянуті нами, проведені Аль-Мадхі, М. Кваладжа та А. Кешта, Б. Шамс-Абаді, С. Ахмаді та А. Мехрдад та Дж. Джонс, визначили доцільність використання Edmodo для покращення навичок письма та їхнє ставлення до цього у семикласників, восьмикласників та студентів. Дані результати показали статистично великі відмінності між показниками, отриманими експериментальною групою, і результатами, отриманими контрольною групою після написання тесту, на користь експериментальної групи [11].

У 2017 році, С. Вішаді досліджував навички усного мовлення та мотивацію у процесі вивчення англійської мови та їх зв'язок з використанням Edmodo для змішаного навчання. Що стосується мотивації, експериментальна група студентів після використання Edmodo, мала більше мотивації, вибравши 8 із 10 пунктів, згідно з мотиваційним опитувальником [16, с. 148].

Наше дослідження було спрямоване на вивчення ефективності використання даної навчальної платформи для розвитку граматичної компетентності у старшій школі. Нами було проведено опитування серед учнів 11 класу. Всього у дослідженні прийняло участь 39 учнів, з них 20 хлопців та 19 дівчат. Кожному учаснику було запропоновано дати відповідь на п'ять запитань та визначити своє ставлення до ІКТ та безпосередньо Edmodo. Варіанти відповідей були: «так», «ні», «не знаю».

(див. *Табл. 1*).

Таблиця 1

*Анкета моніторингового дослідження ставлення
старшокласників до використання ІКТ на уроках англійської
мови*

№	Питання	Так	Ні	Не знаю
1.	Мені подобається використовувати новітні технології на уроках англійської мови			
2.	Я вважаю, що використання ІКТ полегшують навчання			
3.	Я вважаю, що використання ІКТ мотивує мене вчити більше			
4.	Я б хотів використовувати платформу Edmodo на уроках англійської мови			
5.	Я вважаю, що використання Edmodo допоможе мені покращити знання англійської граматики			

Методом кількісного підрахунку були отримані такі статистичні дані: 83% з усіх опитаних вважають, що використання ІКТ полегшить процес навчання та буде мотивувати їх вчити більше; 90% вказали, що їм подобається використовувати новітні технології під час уроку; 80% мають бажання використовувати освітньо-технологічну платформу Edmodo на уроках англійської мови, 15% обрали варіант «не знаю»; на питання чи сприятиме Edmodo покращенню їх знань з граматики — 74% так і всі решта обрали варіант «не знаю». З результатами проведеного дослідження можна ознайомитись наочно, розглянувши запропоновану діаграму (див. рис 1).

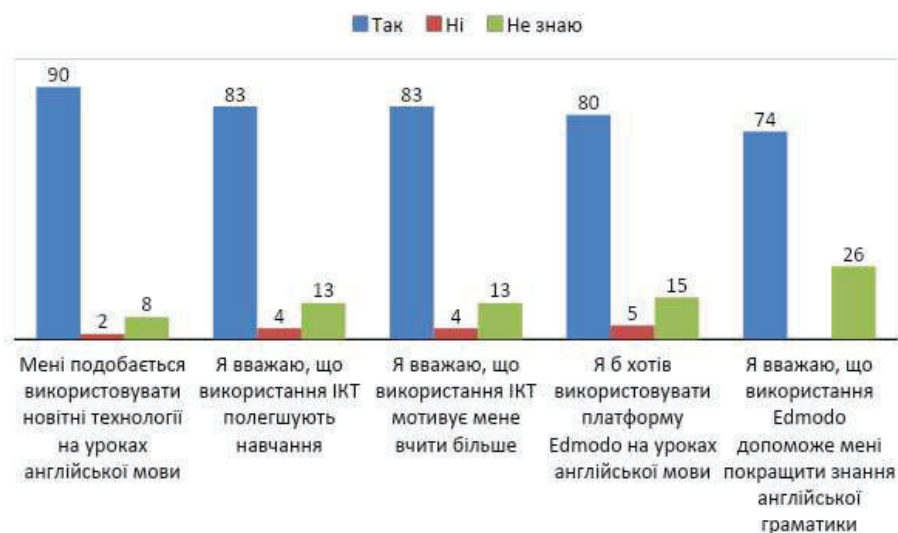

Рис. 1. Результати проведеного опитування учнів старшої школи

Такий високий відсоток позитивних відповідей ми пов'язуємо з психологічними особливостями старшокласників, адже це – покоління сучасних технологій, тому використання мобільного додатку такого як Edmodo, буде мотивувати їх до виконання завдань. Припускаємо, що вагання учнів у питанні, чи сприятиме це розвитку їхніх знань, а саме англійської граматики, пов'язане з тим, що раніше в процесі навчання такий метод не використовувався.

Таким чином, можна зробити висновок, що Edmodo — це захищена платформа для навчальної взаємодії педагогів і суб'єктів навчання, що традиційно використовується для виконання учнями практичних завдань з іноземної мови для сприяє мотивації учнів до покращення їх рівня граматичної компетенції. Перспективу подальшого дослідження вбачаємо у порівняльному дослідженні ефективності даної платформи як засобу формування ІГК та іншомовної лексичної компетенції в учнів старших класів.

Список літератури

1. Вовк О. І. Формування англомовної граматичної компетенції у майбутніх учителів в умовах інтенсивного навчання: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : 2008. 60с.
2. Карпова Л. И. Формирование коммуникативной грамматической компетенции в неязыковом вузе : дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Волгоград, 2005. 260 с.
3. Кремень В. Інформаційно-комунікаційні технології в освіті і формування інформаційного суспільства. Інформатика та інформаційні технології в навчальних закладах. 2006. № 6. С. 4.
4. Логинова А. В. Смешанное обучение: преимущества, ограничения и опасения. Молодой ученый. 2015. №7. С. 809-811.
5. Ніколаєва С. Ю. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах. 1999. 319 с.
6. Стрюк А. М. Система «Агапа» як засіб навчання системного програмування бакалаврів програмної інженерії : дис. ... канд. пед. наук: 13.00.10. К. 2012. 312с.
7. Хуторской А. В. Ключевые компетенции как компонент личностно-ориентированной парадигмы образования. Народное образование. 2003. №2. С. 58-64.

8. Чередніченко Г. А., Шапран Л. Ю. Модель змішаного навчання і її використання у викладанні іноземних мов. 2015. URL: <http://2015.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=83> (дата звернення: 10.11.2019)
9. Чернецкая И. В. Профессионально-направленное обучение грамматике английского языка студентов старших курсов филологических факультетов педагогических вузов (английский язык как вторая специальность) : дисс. ... канд. пед. наук: 13.00.02. СПб., 2001. 214 с.
10. Шишов С. Е. Школа: мониторинг качества образования. Педагогическое общество России. 2000. 316 с.
11. Al-Madhi, L. The effectiveness of using the application Edmodo in EFL Saudi University female students' writing performance. Saudi Arabia. 2015.
12. Edmodo. Edmodo acquires education technology start-up root-1. 2013. URL: <https://blog.edmodo.com> (дата звернення: 6.02.2020)
13. Savage, L. Literacy through a competency-based education approach. Washington DC : Center for Applied Linguistics. 1993.
14. Stroud, C. Edmodo: A white paper. Connecting Technology & Curriculum. Winthrop University. 2010. URL: <https://internal.masd.k12.wi.us/cms/0.Classroom.Connections/Documents/EdmodoWhite-Paper.pdf> (дата звернення: 12.02.2020)
15. Valiathan P. Blended Learning Models. URL: <http://purnima-valiathan.com/wpcontent/uploads/2015/09/Blended-LearningModels-2002-ASTD.pdf> (дата звернення: 22.12.2019)
16. Wichadee, S. A Development of the Blended Learning Model Using Edmodo for Maximizing Students' Oral Proficiency and Motivation. International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET). 2017.
17. Woods, E. Tanzania Case study. In UNESCO Country Profile Commissioned for EFA global monitoring report: Education for all by 2015, will we make it? Paris: UNESCO. 2015.
18. Yagci, T. Blended learning via mobile social media & implementation of "EDMODO" in reading classes. Advances in Language and Literary Studies, 2015. URL: <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.alls.v.6n.4p.41> (дата звернення: 1.03.2020)

References transliterated

1. Vovk O. I. Formuvannya anglomovnoyi gramaty`chnoyi kompetencyi u majbutnix uchy`teliv v umovax intensy`vnoho navchannya: avtoref.dy`s. na zdobuttya nauk. stupenya kand. ped. nauk : 2008. 60s.
2. Karpova L. Y`. Formy`rovany`e kommuny`katy`vnoj grammaty`cheskoj kompetency`y` v neyazykovom vuze : dy`ss. ... kand. ped. nauk: 13.00.02. Volgograd, 2005. 260 s.
3. Kremen` V. Informacijno-komunikacijni tehnologiyi v osviti i formuvannya informacijnogo suspil`stva. Informaty`ka ta informacijni tehnologiyi v navchal`ny`x zakladax. 2006. №6. S. 4.
4. Loginova A. V. Smeshannoe obuchenie: preimushhestva, ogranichenija i opaseniya. Molodoj uchenyj. 2015. №7. S. 809-811.
5. Nikolayeva S. Yu. Metody`ka navchannya inozemny`x mov u serednix navchal`ny`x zakladax. 1999. 319 s.
6. Stryuk A. M. Sy`stema «Agapa» yak zasib navchannya sy`stemnogo programuvannya bakalavriv programnoyi inzheneriyi : dy`s. ... kand. ped. nauk: 13.00.10. K. 2012. 312c.
7. Hutorskoj A. V. Kljuchevye kompetencii kak komponent lichnostno-orientirovannoj paradigmy obrazovanija. Narodnoe obrazovanie. 2003. №2. S. 58-64.
8. Cherednichenko G. A., Shapran L. Yu. Model` zmishanogo navchannya i yiyi vy`kory`stannya u vy`kladanni inozemny`x mov. 2015. URL: <http://2015.moodlemoot.in.ua/course/view.php?id=83> (data zvernennya: 10.11.2019)
9. Cherneckaja I. V. Professional`no-napravlennoe obuchenie grammatike anglijskogo jazyka studentov starshih kursov filologicheskikh fakul`tetov pedagogicheskikh vuzov (anglijskij jazyk kak vtoraja special`nost`) : diss. ... kand. ped. nauk: 13.00.02. SPb., 2001. 214 s.
10. Shishov S. E. Shkola: monitoring kachestva obrazovanija. Pedagogicheskoe obshhestvo Rossii. 2000. 316 s.
11. Al-Madhi, L. The effectiveness of using the application Edmodo in EFL Saudi University female students' writing performance. Saudi Arabia. 2015.
12. Edmodo. Edmodo acquires education technology start-up root-1. 2013. URL: <https://blog.edmodo.com> (data zvernennya: 6.02.2020)

13. Savage, L. Literacy through a competency-based education approach. Washington DC : Center for Applied Linguistics. 1993.
14. Stroud, C. Edmodo: A white paper. Connecting Technology & Curriculum. Winthrop University. 2010. URL: <https://internal.masd.k12.wi.us/cms/0.Classroom.Connections/Documents/EdmodoWhite-Paper.pdf> (data zvernennya: 12.02.2020)
15. Valiathan P. Blended Learning Models. URL: <http://purnima-valiathan.com/wpcontent/uploads/2015/09/Blended-LearningModels-2002-ASTD.pdf> (data zvernennya: 22.12.2019)
16. Wichadee, S. A Development of the Blended Learning Model Using Edmodo for Maximizing Students' Oral Proficiency and Motivation. International Journal of Emerging Technologies in Learning (iJET). 2017.
17. Woods, E. Tanzania Case study. In UNESCO Country Profile Commissioned for EFA global monitoring report: Education for all by 2015, will we make it? Paris: UNESCO. 2015.
18. Yagci, T. Blended learning via mobile social media & implementation of "EDMODO" in reading classes. Advances in Language and Literary Studies, 2015. URL: <http://dx.doi.org/10.7575/aiac.alls.v.6n.4p.41> (data zvernennya: 1.03.2020)